

**Закони України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", "Про військовий обов'язок і військову службу".
ЦУЛ**

Анотація

Чинне законодавство України зі змінами та доповненнями станом на 20 травня 2024 року (відповідає офіційному текстові).

ЗАКОН УКРАЇНИ
«ПРО МОБІЛІЗАЦІЙНУ
ПІДГОТОВКУ ТА МОБІЛІЗАЦІЮ»

ЗАКОН УКРАЇНИ
«ПРО ВІЙСЬКОВИЙ ОБОВ'ЯЗОК
І ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ»

Чинне законодавство зі змінами та доповненнями
станом на 20 травня 2024 року

(ВІДПОВІДАЄ ОФІЦІЙНОМУ ТЕКСТОВІ)

УДК 355.24(477)

3-19

3-19 Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу» (відповідає офіційному текстові) — К.: «Центр учбової літератури», 2024. — 220 с.

ISBN 978-611-01-3183-4

Чинне законодавство України зі змінами та доповненнями станом на 20 травня 2024 року (відповідає офіційному текстові).

ISBN 978-611-01-3183-4

УДК 355.24(477)

© «Видавництво «Центр учбової літератури».», 2024.

ЗАКОН УКРАЇНИ **Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію**

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 44, ст.416)

*{Вводиться в дію Постановою ВР
№ 3544-ХІІ від 21.10.93, ВВР, 1993, № 44, ст.417}*

*{В редакції Закону
№ 644-ХІV від 13.05.99, ВВР, 1999, № 27, ст.221}*

*{Із змінами, внесеними згідно із Законом
№ 860-ІV від 22.05.2003, ВВР, 2003, № 37, ст.300}*

*{В редакції Закону
№ 2435-ІV від 02.03.2005, ВВР, 2005, № 16, ст.255}*

*{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 2433-VI від 06.07.2010, ВВР, 2010, № 46, ст.538
№ 2926-VI від 13.01.2011, ВВР, 2011, № 31, ст.303
№ 5404-VI від 02.10.2012, ВВР, 2013, № 41, ст.550
№ 5463-VI від 16.10.2012, ВВР, 2014, № 4, ст.61
№ 1127-VII від 17.03.2014, ВВР, 2014, № 17, ст.595
№ 1169-VII від 27.03.2014, ВВР, 2014, № 20-21, ст.746
№ 1190-VII від 08.04.2014, ВВР, 2014, № 23, ст.871
№ 1194-VII від 09.04.2014, ВВР, 2014, № 25, ст.890
№ 1275-VII від 20.05.2014, ВВР, 2014, № 29, ст.942
№ 1575-VII від 03.07.2014, ВВР, 2014, № 35, ст.1178
№ 1614-VII від 25.07.2014, ВВР, 2014, № 36, ст.1194
№ 259-VIII від 18.03.2015, ВВР, 2015, № 22, ст.148
№ 267-VIII від 19.03.2015, ВВР, 2015, № 22, ст.151
№ 277-VIII від 07.04.2015, ВВР, 2015, № 24, ст.166}*

№ 339-VIII від 21.04.2015, BBP, 2015, № 28, ст.238
№ 413-VIII від 14.05.2015, BBP, 2015, № 26, ст.223
№ 570-VIII від 01.07.2015, BBP, 2015, № 35, ст.340
№ 1387-VIII від 31.05.2016, BBP, 2016, № 27, ст.522
№ 2226-VIII від 06.12.2017, BBP, 2018, № 11, ст.55
№ 2581-VIII від 02.10.2018, BBP, 2018, № 46, ст.371
№ 2745-VIII від 06.06.2019, BBP, 2019, № 30, ст.119
№ 113-IX від 19.09.2019, BBP, 2019, № 42, ст.238
№ 1357-IX від 30.03.2021, BBP, 2021, № 29, ст.234
№ 2122-IX від 15.03.2022
№ 2132-IX від 15.03.2022
№ 2169-IX від 01.04.2022
№ 2196-IX від 14.04.2022
№ 2228-IX від 21.04.2022
№ 2491-IX від 29.07.2022
№ 2513-IX від 15.08.2022
№ 2732-IX від 04.11.2022, BBP, 2023, № 51, ст.130
№ 2849-IX від 13.12.2022, BBP, 2023, №№ 47-50, ст.120
№ 3161-IX від 28.06.2023, BBP, 2023, № 79, ст.279
№ 3441-IX від 08.11.2023
№ 3633-IX від 11.04.2024}

{Установити, що у 2016 році норми і положення абзацу шостого частини третьої статті 6 цього Закону застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевих бюджетів та бюджету Фонду соціального страхування України, згідно із Законом № 928-VIII від 25.12.2015}

{У тексті Закону слова «центральный орган виконавчої влади з питань економічної політики» в усіх відмінках замінено словами «центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного розвитку» у відповідному відмінку згідно із Законом № 5463-VI від 16.10.2012}

{У тексті Закону слова «дитина-інвалід» та «інвалід» у всіх відмінках і числах замінено відповідно словами «дитина з

інвалідністю» та «особа з інвалідністю» у відповідному відмінку і числі згідно із Законом № 2581-VIII від 02.10.2018}

{У тексті Закону слова «засоби масової інформації» в усіх відмінках і числах замінено словом «медіа» згідно із Законом № 2849-IX від 13.12.2022}

{У тексті Закону слова «Оперативно-рятувальна служба цивільного захисту» у всіх відмінках і числах замінено словами «сили цивільного захисту» у відповідному відмінку згідно із Законом № 3633-IX від 11.04.2024}

Цей Закон встановлює правові основи мобілізаційної підготовки та мобілізації в Україні, визначає засади організації цієї роботи, повноваження органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, а також обов'язки підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності (далі — підприємства, установи і організації), повноваження і відповідальність посадових осіб та обов'язки громадян щодо здійснення мобілізаційних заходів.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення основних термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

мобілізаційна підготовка — комплекс організаційних, політичних, економічних, фінансових, соціальних, правових та інших заходів, які здійснюються в мирний час з метою підготовки національної економіки, органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також правоохоронних органів спеціального призначення, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та Державної спеціальної служби транспорту (далі — Збройні Сили України, інші військові формування), сил цивільного захисту,

підприємств, установ і організацій до своєчасного й організованого проведення мобілізації та задоволення потреб оборони держави і захисту її території від можливої агресії, забезпечення життєдіяльності населення в особливий період;

{Абзац другий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2926-VI від 13.01.2011, № 1194-VII від 09.04.2014}

система управління мобілізаційною підготовкою — складова частина загальної системи управління державою, яка спрямовує діяльність органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, єдиної державної системи цивільного захисту на підготовку систем управління, засобів зв'язку, інформаційного забезпечення, а також фінансових і матеріально-технічних ресурсів, підприємств, установ і організацій до проведення мобілізації;

{Абзац третій статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5404-VI від 02.10.2012}

мобілізація — комплекс заходів, здійснюваних з метою планомірного переведення національної економіки, діяльності органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій на функціонування в умовах особливого періоду, а Збройних Сил України, інших військових формувань, сил цивільного захисту — на організацію і штати воєнного часу. Мобілізація може бути загальною або частковою та проводиться відкрито чи приховано;

{Абзац четвертий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5404-VI від 02.10.2012; в редакції Закону № 3633-IX від 11.04.2024}

особливий період — період функціонування національної економіки, органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, сил оборони і сил безпеки, підприємств, установ і організацій, а також виконання громадянами України свого конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, що настає з моменту оголошення рішення про мобілізацію (крім цільової) або доведення його до виконавців стосовно прихованої мобілізації чи з моменту введення воєнного стану в Україні або в окремих її

місцевостях та охоплює час мобілізації, воєнний час і час демобілізації після закінчення воєнних дій;

{Абзац п'ятий статті 1 в редакції Закону № 3633-IX від 11.04.2024}

демобілізація — комплекс заходів, рішення про порядок і терміни проведення яких приймає Президент України, спрямованих на планомірне переведення національної економіки, органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій на роботу і функціонування в умовах мирного часу, а Збройних Сил України, інших військових формувань, сил цивільного захисту — на організацію і штати мирного часу;

{Абзац шостий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5404-VI від 02.10.2012; в редакції Закону № 3633-IX від 11.04.2024}

мобілізаційний план — сукупність документів, які визначають зміст, обсяги, виконавців, порядок і строки здійснення заходів щодо мобілізаційного розгортання Збройних Сил України, інших військових формувань, сил цивільного захисту, переведення національної економіки, діяльності органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, системи забезпечення життєдіяльності населення на функціонування в умовах особливого періоду;

{Абзац сьомий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5404-VI від 02.10.2012; в редакції Закону № 3633-IX від 11.04.2024}

мобілізаційні завдання (замовлення) — окремі вимоги мобілізаційного плану щодо номенклатури, обсягів виробництва необхідної продукції, утворення і підготовки до розгортання спеціальних формувань, а також затвержені в установленому порядку першочергові заходи мобілізаційної підготовки, які доводяться для виконання до центральних і місцевих органів виконавчої влади, інших державних органів, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування. До підприємств, установ і організацій, що залучаються до виконання мобілізаційних завдань (замовлень), мобілізаційні завдання (замовлення) доводяться на підставі затверджених основних

показників мобілізаційного плану і договорів (контрактів), що укладаються в порядку, передбаченому законодавством;

{Абзац восьмий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2433-VI від 06.07.2010}

спеціальні формування — утворені в мирний час у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, підприємствами, установами і організаціями згідно з штатами і табелями до штатів автомобільні, авіаційні, водні, залізничні, медичні та інші формування, які після відповідної підготовки передаються під час мобілізації у встановленому порядку до Збройних Сил України, інших військових формувань для задоволення їх потреб, а також утворені відповідними центральними органами виконавчої влади — для забезпечення потреб галузей національної економіки;

основні показники мобілізаційного плану — розрахункові потреби держави на особливий період, сформовані в натуральному і вартісному обчисленні, для задоволення потреб Збройних Сил України, інших військових формувань, сил цивільного захисту, забезпечення функціонування національної економіки та системи забезпечення життєдіяльності населення;

мобілізаційні потужності — виробничі потужності підприємств, установ і організацій, які створюються в мирний час для виробництва продукції і задоволення інших потреб держави в особливий період. Мобілізаційні потужності не підлягають приватизації, у тому числі в разі ліквідації підприємств, установ, організацій. Рішення щодо передачі мобілізаційних потужностей іншим підприємствам, установам і організаціям приймаються органами виконавчої влади, іншими державними органами в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

оповіщення — доведення сигналів і повідомлень (директив, розпоряджень) до органів військового управління, центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій та населення про оголошення мобілізації, виклик громадян до територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, а також вручення (надсилання) повісток громадянам;

{Статтю 1 доповнено абзацом дванадцятим згідно із Законом № 3633-IX від 11.04.2024}

система військового обліку — сукупність систем військового обліку органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, Збройних Сил України, інших військових формувань, сил цивільного захисту, підприємств, установ і організацій, які структурно складаються із керівників як організаторів ведення військового обліку, служб персоналу (посадових осіб), які безпосередньо ведуть військовий облік, об'єктів військового обліку — призовників, військовозобов'язаних, резервістів та засобів автоматизації процесів ведення військового обліку з використанням необхідних баз даних (реєстрів), визначених цим Законом та іншими законами України;

{Статтю 1 доповнено абзацом тринадцятим згідно із Законом № 3633-IX від 11.04.2024}

частковий наряд — розпорядчий документ голови місцевої державної адміністрації, в якому встановлено під час мобілізації для керівників підприємств, установ та організацій усіх форм власності, а також суб'єктів господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності завдання з передачі Збройним Силам України, іншим військовим формуванням визначених транспортних засобів і спеціальної техніки, пункти збору та строки передачі.

{Статтю 1 доповнено абзацом чотирнадцятим згідно із Законом № 3633-IX від 11.04.2024}

Стаття 2. Правова основа мобілізаційної підготовки та мобілізації

Правовою основою мобілізаційної підготовки та мобілізації є Конституція України, Закон України «Про оборону України», цей та інші закони України, а також видані відповідно до них нормативно-правові акти.

Стаття 3. Основні принципи і зміст мобілізаційної підготовки та мобілізації

1. Мобілізаційна підготовка та мобілізація є складовими частинами комплексу заходів, які здійснюються з метою забезпечення оборони держави, за винятком цільової мобілізації.

2. Мобілізаційна підготовка та мобілізація здійснюються на основі таких принципів:

централізоване керівництво;

завчасність;

плановість;

комплексність і погодженість;

персональна відповідальність за виконання заходів щодо мобілізаційної підготовки та мобілізації;

додержання прав підприємств, установ і організацій та громадян;

гарантована достатність;

наукова обґрунтованість;

фінансова забезпеченість.

3. Зміст мобілізаційної підготовки становить:

правове регулювання у сфері мобілізаційної підготовки та мобілізації;

наукове і методичне забезпечення мобілізаційної підготовки та мобілізації;

визначення умов діяльності та підготовка органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій до роботи в умовах особливого періоду;

розроблення мобілізаційних планів, довготермінових і річних програм мобілізаційної підготовки;

підготовка Збройних Сил України, інших військових формувань до проведення мобілізації;

підготовка національної економіки та її галузей до переведення і функціонування в умовах особливого періоду;

підготовка єдиної державної системи цивільного захисту до функціонування в умовах особливого періоду;

{Абзац восьмий частини третьої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5404-VI від 02.10.2012}

створення, розвиток та утримання мобілізаційних потужностей для задоволення потреб держави в особливий період;

утворення і підготовка до розгортання спеціальних формувань;

створення мобілізаційного резерву;

створення та утримання страхового фонду проектної, конструкторської і технологічної документації на продукцію мобілізаційного та оборонного призначення;

підготовка й утримання в належному стані техніки та об'єктів, призначених для передачі в разі мобілізації Збройним Силам України, іншим військовим формуванням;

забезпечення готовності системи управління державою до функціонування в особливий період;

планування і підготовка до нормованого (у разі необхідності) забезпечення населення продовольчими та непродовольчими товарами, медичним обслуговуванням, послугами зв'язку, транспорту, комунальними та побутовими послугами;

військовий облік призовників, військовозобов'язаних та резервістів;

{Абзац шістнадцятий частини третьої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1357-IX від 30.03.2021}

підготовка та накопичення військово-навчених людських ресурсів призовників, військовозобов'язаних та резервістів для комплектування посад, передбачених штатами воєнного часу;

{Абзац сімнадцятий частини третьої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5404-VI від 02.10.2012, № 1357-IX від 30.03.2021}

бронювання військовозобов'язаних за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами і організаціями на період мобілізації та на воєнний час;

підготовка керівного складу органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, єдиної державної системи цивільного захисту, підприємств, установ і організацій до дій у разі мобілізації;

{Абзац дев'ятнадцятий частини третьої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5404-VI від 02.10.2012}

підвищення кваліфікації з питань мобілізаційної підготовки та мобілізації керівників органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, працівників відповідних мобілізаційних підрозділів і працівників з питань мобілізаційної роботи;

проведення військово-економічних мобілізаційних навчань і тренувань;

перевірка та оцінка стану мобілізаційної готовності національної економіки, органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, Збройних Сил України, інших військових формувань, сил цивільного захисту, підприємств, установ і організацій, а також адміністративно-територіальних одиниць України;

{Абзац двадцять другий частини третьої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5404-VI від 02.10.2012}

міжнародне співробітництво у сфері мобілізаційної підготовки; підготовка фінансової системи держави до функціонування в умовах особливого періоду;

розробка і підготовка до запровадження стандартів особливого періоду;

планування і підготовка до технічного прикриття в особливий період об'єктів, споруд та транспортних магістралей оборонного і важливого загальнодержавного значення;

доведення основних показників мобілізаційного плану, укладання договорів (контрактів) на виконання підприємствами, установами і організаціями мобілізаційних завдань (замовлень), поставку матеріально-технічних ресурсів, виконання робіт та надання послуг в особливий період;

підготовка транспортної системи до забезпечення мобілізації;

підготовка до перерозподілу трудових ресурсів в особливий період;

інформаційне забезпечення;

підготовка до переведення редакцій друкованих медіа і телерадіоорганізацій до роботи під час мобілізації та у воєнний час.

4. Зміст мобілізації становить:

переведення національної економіки, органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, а також адміністративно-територіальних одиниць України на роботу в умовах особливого періоду;

переведення Збройних Сил України, інших військових формувань, сил цивільного захисту на організацію і штати воєнного часу.

{Абзац третій частини четвертої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5404-VI від 02.10.2012}

Розділ II

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ МОБІЛІЗАЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА МОБІЛІЗАЦІЇ

Стаття 4. Організація і порядок проведення мобілізаційної підготовки та мобілізації

1. Організація і порядок проведення мобілізаційної підготовки та мобілізації визначаються цим Законом, актами Президента України та Кабінету Міністрів України.

2. Загальна мобілізація проводиться одночасно на всій території України і стосується національної економіки, органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, Збройних Сил України, інших військових формувань, сил цивільного захисту, підприємств, установ і організацій.

{Частина друга статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5404-VI від 02.10.2012}

3. Часткова мобілізація може проводитися в окремих місцевостях держави, а також стосуватися певної частини національної економіки, Збройних Сил України, інших військових формувань, сил цивільного захисту, підприємств, установ і організацій.

{Частина третя статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5404-VI від 02.10.2012}

{Частину четверту статті 4 виключено на підставі Закону № 5404-VI від 02.10.2012}

5. Вид, обсяги, порядок і строк проведення мобілізації визначаються Президентом України в рішенні про її проведення.

6. Рішення про проведення відкритої мобілізації має бути негайно оголошене через медіа.

7. Рішення про проведення прихованої мобілізації доводиться до органів державної влади, інших державних органів, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій по закритих каналах оповіщення в порядку, який визначається Президентом України.

8. З моменту оголошення мобілізації (крім цільової) чи введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях настає особливий період функціонування національної економіки, органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, Збройних Сил України, інших військових формувань, сил цивільного захисту, підприємств, установ і організацій.

На час особливого періоду дія будь-яких прийнятих до настання цього періоду нормативно-правових актів, що передбачають скорочення чисельності, обмеження комплектування або фінансування Збройних Сил України, інших військових формувань чи правоохоронних органів спеціального призначення, зупиняється.

{Частина восьму статті 4 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 1275-VII від 20.05.2014}

9. Загальне керівництво у сфері мобілізаційної підготовки і мобілізації держави здійснюється Президентом України; організаційне керівництво мобілізаційною підготовкою і мобілізацією в Україні — Кабінетом Міністрів України; координація діяльності органів виконавчої влади з питань мобілізаційної підготовки та мобілізації здійснюється Радою національної безпеки і оборони України.

Безпосереднє керівництво щодо реалізації заходів з мобілізаційної підготовки і мобілізації здійснюється в центральних органах виконавчої влади, інших державних органах їх керівниками, а в Збройних Силах України, інших військових формуваннях — центральними органами управління відповідних військових формувань.

Організація безпосередньої реалізації заходів з мобілізаційної підготовки та мобілізації на відповідній території чи сприяння їх виконанню здійснюється Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими органами виконавчої влади та виконавчими органами сільських, селищних, міських рад.

10. Порядок створення, розвитку, утримання, передачі, ліквідації і реалізації мобілізаційних потужностей визначається Кабінетом Міністрів України.

11. Порядок утворення спеціальних формувань, склад, мета, а також порядок їх передачі до Збройних Сил України та інших

ЗМІСТ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію	3
Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
Стаття 1. Визначення основних термінів	5
Стаття 2. Правова основа мобілізаційної підготовки та мобілізації	9
Стаття 3. Основні принципи і зміст мобілізаційної підготовки та мобілізації	9
Розділ II ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ МОБІЛІЗАЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА МОБІЛІЗАЦІЇ	13
Стаття 4. Організація і порядок проведення мобілізаційної підготовки та мобілізації	13
Стаття 5. Мобілізаційні підрозділи	15
Стаття 6. Військово-транспортний обов'язок	17
Стаття 7. Фінансування мобілізаційної підготовки та мобілізації ...	20
Стаття 8. Стимулювання заходів з мобілізаційної підготовки	21
Стаття 9. Захист інформації про мобілізаційну підготовку та мобілізацію	21
Розділ III ПОВНОВАЖЕННЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ, ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ, КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СФЕРІ МОБІЛІЗАЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА МОБІЛІЗАЦІЇ	21
Стаття 10. Верховна Рада України	21
Стаття 11. Президент України	22
Стаття 12. Кабінет Міністрів України	22
Стаття 13. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного розвитку	26

Стаття 13 ⁻¹ . Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері економічного розвитку.....	27
Стаття 14. Повноваження Міністерства оборони України.....	28
Стаття 15. Повноваження інших центральних органів виконавчої влади та інших державних органів.....	31
Стаття 16. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим.....	34
Стаття 17. Місцеві органи виконавчої влади.....	37
Стаття 18. Органи місцевого самоврядування.....	40
Стаття 19. Судові органи.....	43
Стаття 20. Органи прокуратури України.....	43
Розділ IV ОBOB'ЯЗКИ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ГРОМАДЯН ЩОДО МОБІЛІЗАЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА МОБІЛІЗАЦІЇ.....	44
Стаття 21. Обов'язки підприємств, установ і організацій щодо мобілізаційної підготовки та мобілізації.....	44
Стаття 22. Обов'язки громадян щодо мобілізаційної підготовки та мобілізації.....	47
Стаття 23. Відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації.....	52
Розділ V БРОНЮВАННЯ ВІЙСЬКОВОЗOBOB'ЯЗАНИХ НА ПЕРІОД МОБІЛІЗАЦІЇ ТА НА ВОЄННИЙ ЧАС.....	59
Стаття 24. Мета бронювання військовозобов'язаних.....	59
Стаття 25. Організація і порядок бронювання військовозобов'язаних.....	59
Розділ VI ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО МОБІЛІЗАЦІЙНУ ПІДГОТОВКУ ТА МОБІЛІЗАЦІЮ.....	61
Стаття 26. Відповідальність за організацію мобілізаційної підготовки та стан мобілізаційної готовності.....	61

Розділ VI ¹ . ЗАХОДИ ВПЛИВУ ЩОДО ГРОМАДЯН, ЯКІ НЕ ВИКОНУЮТЬ ОBOB'ЯЗКИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ЦИМ ЗАКОНОМ, ПІД ЧАС МОБІЛІЗАЦІЇ	61
Стаття 27. Заходи впливу	61
Розділ VII ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	63

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про військовий обов'язок і військову службу	65
Глава I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	71
Стаття 1. Військовий обов'язок	71
Стаття 2. Військова служба і виконання військового обов'язку в запасі	75
Стаття 3. Правова основа військового обов'язку, військової служби, служби у військовому резерві	79
Стаття 4. Комплектування військовослужбовцями Збройних Сил України та інших військових формувань	79
Стаття 5. Склад військовослужбовців, резервістів і військовозобов'язаних. Військові звання	80
Стаття 6. Військові посади	82
Стаття 7. Військова форма одягу, знаки розрізнення і відзнаки військовослужбовців	85
Глава II ПІДГОТОВКА ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ	87
Стаття 8. Підготовка до військової служби	87
Стаття 9. Допризовна підготовка	88
Стаття 10. <i>{Статтю 10 виключено на підставі Закону № 2995-IX від 21.03.2023}</i>	88
Стаття 10 ⁻¹ . Базова загальновійськова підготовка	88
Стаття 11. Військова підготовка громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу	89

Стаття 12. Підготовка до вступу у заклади фахової передвищої військової освіти, вищі військові навчальні заклади та військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти	92
Стаття 13. Права та обов'язки громадян України, які проходять підготовку до військової служби	93
Глава III ВЗЯТТЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ НА ВІЙСЬКОВИЙ ОБЛІК, НАПРАВЛЕННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ БАЗОВОЇ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ, ПРИЗОВ І ПРИЙНЯТТЯ НА ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ	94
Стаття 14. Взяття громадян України на військовий облік призовників	94
Стаття 15. Направлення громадян України для проходження базової військової служби	97
Стаття 16. Комісії з питань направлення для проходження базової військової служби	99
Стаття 17. Відстрочка від направлення для проходження базової військової служби	102
Стаття 18. Звільнення від проходження базової військової служби	104
Стаття 18 ⁻¹ . <i>{Статтю 18⁻¹ виключено на підставі Закону № 3633-IX від 11.04.2024}</i>	104
Стаття 19. Загальні умови укладення контракту про проходження військової служби	104
Стаття 20. Прийняття на військову службу за контрактом	105
Стаття 20 ⁻¹ . Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів	112
Стаття 20 ⁻² . Випробування при прийнятті на військову службу за контрактом	113
Стаття 21. Матеріальне забезпечення громадян України у зв'язку з призовом, направленням або прийняттям на військову службу	115
Глава III-1. ОСОБЛИВОСТІ ПРИЙНЯТТЯ НА ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ ТА ПРОХОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ, ДЕРЖАВНИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ	

СЛУЖБИ ТРАНСПОРТУ ТА НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ІНОЗЕМЦЯМИ ТА ОСОБАМИ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА	117
Стаття 21 ⁻¹ . Прийняття на військову службу до Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту та Національної гвардії України іноземців та осіб без громадянства	117
Стаття 21 ⁻² . Особливості проходження військової служби іноземцями та особами без громадянства.....	118
Стаття 21 ⁻³ . Грошове забезпечення іноземців та осіб без громадянства, які проходять військову службу у Збройних Силах України, Державній спеціальній службі транспорту та Національній гвардії України	119
Стаття 21 ⁻⁴ . Одноразова грошова допомога у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності іноземців або осіб без громадянства, які проходять військову службу у Збройних Силах України, Державній спеціальній службі транспорту та Національній гвардії України ..	119
Глава IV ПРОХОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ.....	122
Стаття 22. Граничний вік перебування на військовій службі.....	122
Стаття 23. Строки військової служби	123
Стаття 24. Початок, призупинення і закінчення проходження військової служби. Час та місце виконання обов'язків військової служби	128
Стаття 25. Підготовка громадян України для проходження військової служби на посадах осіб рядового, сержантського і старшинського та офіцерського складу	133
Стаття 26. Звільнення з військової служби.....	139
Глава V ПРОХОДЖЕННЯ СЛУЖБИ У ВІЙСЬКОВОМУ РЕЗЕРВІ. ВИКОНАННЯ ВІЙСЬКОВОГО ОBOB'ЯЗКУ В ЗАПАСІ.....	157
Стаття 26 ⁻¹ . Проходження служби у військовому резерві.....	157
Стаття 26 ⁻² . Проходження служби у військовому резерві в особливий період.....	159
Стаття 27. Зарахування в запас. Категорії запасу	160

Стаття 28. Розряди запасу та граничний вік перебування військовозобов'язаних у запасі	161
Стаття 29. Проходження зборів військовозобов'язаними та резервістами.....	162
Стаття 30. Звільнення від проходження зборів	167
Стаття 31. Присвоєння військових звань у запасі.....	169
Стаття 32. Переведення військовозобов'язаних у відставку	169
Глава VI ВІЙСЬКОВИЙ ОБЛІК ГРОМАДЯН УКРАЇНИ	170
Стаття 33. Загальні правила військового обліку	170
Стаття 34. Персонально-якісний, персонально-первинний та персональний облік призовників, військовозобов'язаних та резервістів	171
Стаття 35. Загальний і спеціальний облік військовозобов'язаних та резервістів	172
Стаття 36. Військовий облік громадян України, які перебувають за кордоном	172
Стаття 37. Взяття на військовий облік, зняття та виключення з нього.....	173
Стаття 38. Обов'язки органів виконавчої влади, інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, закладів освіти, посадових осіб, призовників, військовозобов'язаних та резервістів щодо виконання правил військового обліку	178
Глава VII ПРИЗОВ ПІД ЧАС МОБІЛІЗАЦІЇ. ДЕМОБІЛІЗАЦІЯ. ПРИЗОВ НА ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ ЗА ПРИЗОВОМ ОСІБ ІЗ ЧИСЛА РЕЗЕРВІСТІВ В ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД.....	182
Стаття 39. Призов на військову службу під час мобілізації. Демобілізація	182
Стаття 39 ⁻¹ . Призов на військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період	184
Глава VIII ПРАВОВИЙ І СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ, ЯКІ ВИКОНУЮТЬ КОНСТИТУЦІЙНИЙ ОБОВ'ЯЗОК ЩОДО ЗАХИСТУ ВІТЧИЗНИ	187

Стаття 40. Гарантії правового і соціального захисту громадян України, які виконують конституційний обов'язок щодо захисту Вітчизни	187
Стаття 41. Виплата одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців, військовозобов'язаних, які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори, та резервістів під час виконання ними обов'язків служби у військовому резерві	188
Глава IX ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ВІЙСЬКОВИЙ ОBOB'ЯЗОК І ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ	188
Стаття 42. Відповідальність посадових осіб і громадян України...	188
Глава X ФІНАНСОВЕ І МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	189
Стаття 43. Фінансове і матеріальне забезпечення заходів, пов'язаних з організацією військової служби і виконанням військового обов'язку	189
Глава XI КОНТРОЛЬ І НАГЛЯД ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ВІЙСЬКОВИЙ ОBOB'ЯЗОК ТА ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ	192
Стаття 44. Контроль за дотриманням законодавства про військовий обов'язок та військову службу	192
Стаття 45. Нагляд за дотриманням законодавства про військовий обов'язок та військову службу	192
Глава XII ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.....	192

ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

ЗАКОН УКРАЇНИ
«ПРО МОБІЛІЗАЦІЙНУ ПІДГОТОВКУ
ТА МОБІЛІЗАЦІЮ»

ЗАКОН УКРАЇНИ
«ПРО ВІЙСЬКОВИЙ ОBOB'ЯЗОК
І ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ»

Чинне законодавство зі змінами та доповненнями
станом на 20 травня 2024 року

(ВІДПОВІДАЄ ОФІЦІЙНОМУ ТЕКСТОВІ)

Оригінал-макет підготовлено
ТОВ «Видавництво «Центр учбової літератури»

Підписано до друку 20.05.2022. Формат 60x84 1/16.
Друк цифровий. Папір офсетний. Гарнітура Arial.
Умовн. друк. арк. 13,75.

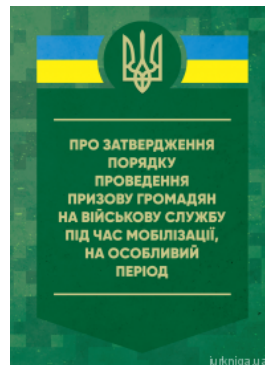
ТОВ «Видавництво «Центр учбової літератури»
вул. Електриків, 23 м. Київ 04176

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2458 від 30.03.2006 р.

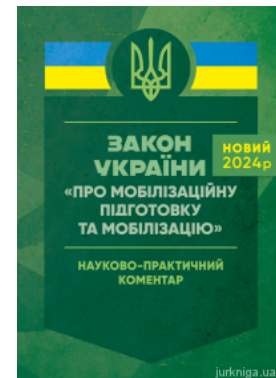
Книги, які можуть вас зацікавити

Новий закон про мобілізацію

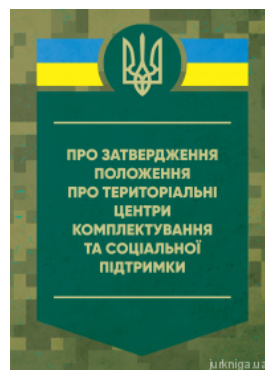
Про затвердження порядку проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період. ЦУЛ

Закон України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію". Науково-практичний коментар

Порядок проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період. Алерта

Про затвердження Положення про територіальні центри комплектування та соціальної підтримки. Постанова Кабінету Міністрів України

Конституція України

Перейти до галузі права
Військове право

[Перейти на сайт](#) →